

Protokół

z posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się w dniu 4 kwietnia 2001 roku.

Posiedzenie odbyło się w gmachu Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji oraz zaproszone osoby – według załączonej listy obecności.

Obrady prowadził dr Maksymilian Skotnicki, przewodniczący Komisji.

Obrady odbywały się według następującego porządku dnia:

1. Wystąpienie Głównego Geodety Kraju dr inż. Kazimierza Bujakowskiego i wręczenie nominacji członkom Komisji
2. Wystąpienie Przewodniczącego Komisji dr Maksymiliana Skotnickiego
3. Informacja o dotychczasowej działalności Komisji
4. Przyjęcie regulaminu Komisji
5. Omówienie planu pracy Komisji
6. Dyskusja nad nowym wydaniem Polskich Nazw Geograficznych Świata – propozycje zmian i rozszerzenia wydawnictwa
7. Przyjęcie planu pracy na 2001 rok
8. Wolne wnioski

Ad. 1. Główny Geodeta Kraju dr inż. Kazimierz Bujakowski otwierając pierwsze posiedzenie Komisji po wznowieniu jej działalności przypomniał pokrótce podstawę prawną działalności Komisji oraz jej aktualną lokalizację w administracji państwowej. W dalszej części swojego wystąpienia Główny Geodeta Kraju wskazał na znaczenie Komisji przy standaryzowaniu nazw geograficznych i przy współdziałaniu w tym zakresie na arenie międzynarodowej, oraz nakreślił główne zadania, jakich realizacji powinna się ona podjąć.

Następnie Główny Geodeta Kraju wręczył nominacje członkom Komisji rozpoczynając od jej Przewodniczącego – dr Maksymiliana Skotnickiego,

Wiceprzewodniczącej – prof. dr hab. Ewy Wolniewicz-Pawłowskiej i Sekretarza – mgr Izabeli Krauze-Tomczyk.

Ad. 2. W swoim wystąpieniu Przewodniczący Komisji przypomniał pokrótce jej działalność ze szczególnym uwzględnieniem jej długoletniego przewodniczącego prof. Kondrackiego uczczonego minutą ciszy. Wspomniane tu zostały również tytuły dotychczas opracowanych przez Komisję wydawnictw.

Ad. 3. Sekretarz Komisji – mgr Izabela Krauze-Tomczyk w swoim obszernym wystąpieniu przypomniała historię opracowywania polskich nazw geograficznych świata poczynając od lat '50 oraz wspomniała o działalności różnych gremiów zajmujących się tą tematyką. Szerzej omówiona została zaś działalność samej Komisji oraz jej rezultaty, czyli głównie wydane publikacje: *Polskie nazwy geograficzne świata* w czterech tomach, *Nazwy państw świata...*, *Słownik terminów używanych przy standaryzacji nazw geograficznych*, *Toponymic guidelines of Poland*. Członkowie Komisji otrzymali materiały, w których znalazły się wyżej wymienione publikacje.

Ad. 4. W dyskusji nad zaproponowanym regulaminem, w której udział wzięli wszyscy członkowie komisji, poruszony została kwestia §2 pkt. 1, gdzie zastanawiano się nad sformułowaniem „ustalania brzmienia i pisowni nazw”. Po długiej dyskusji postanowiono je zamienić na „ustalania pisowni i form graficznych polskich nazw”.

W czasie dyskusji pojawiły się też postulaty by w regulaminie wspomnieć o kwestii dotarcia z ustaleniami Komisji do szerokiego odbiorcy, takiego jak media, założenia strony w internecie, oraz ściślejszej współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Postanowiono jednak, że ten postulat bardziej nadaje się do programu prac Komisji, a nie do jej regulaminu.

Po przyjęciu poprawek regulamin Komisji został przyjęty jednogłośnie.

Ad. 5. W dyskusji nad ogólnym planem pracy Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej pojawiły się głosy aby wydać ogólny tom z nazewnictwem dotyczącym państw świata i zawierającym wszystkie główne nazwy geograficzne z ich obszarów, a nie tylko egzonymy.

M. Skotnicki położył duży nacisk na dystrybucję wykazów publikowanych przez Komisję – powinny być one powszechnie dostępne w sprzedaży, a nie osiągalne tylko w kilku miejscach w kraju. Zaapelował też do członków Komisji o wyszukiwanie wszelkich

publikacji z dziedziny nazewnictwa – zarówno materiałów źródłowych do pozyskiwania oficjalnych wersji nazw geograficznych, jak i opracowań dotyczących szeroko pojętych zagadnień nazewnictwa. A. Markowski wysunął postulat, by przyjęte przez Komisję ustalenia w kwestii nazewnictwa miały sankcję prawną.

Po tej dyskusji został przez aklamację przyjęty następujący plan pracy Komisji:

1. Zasady latynizacji nazw geograficznych z niełacińskich systemów pisma
Oficjalne zasady:
  - a. transkrypcji i transliteracji przyjęte przez ONZ
  - b. zasady transkrypcji nazw geograficznych z niełacińskich systemów pisma na alfabet polski
2. Aktualizacja, uzupełnienie oraz wydawanie polskich nazw geograficznych świata w odniesieniu do wybranych krajów i regionów (z załącznikami kartograficznymi)
3. Aktualizacja wykazów państw świata, ich stolic i mieszkańców
4. Opracowanie polskich egzonimów historycznych
5. Polskie nazewnictwo w granicach historycznych ziem polskich
6. Przegląd i ocena stosowania nazewnictwa poza granicami Polski w polskich wydawnictwach edukacyjnych (np. podręcznikach, atlasach szkolnych)

Ad. 6. A. Czerny przedstawił na piśmie propozycje zmian do nowego wydania *Polskich nazw geograficznych świata*. Członkowie Komisji po zapoznaniu się z propozycjami mają na kolejnym posiedzeniu Komisji się do nich ustosunkować.

Ad. 7. Omawiając plan pracy Komisji na 2001 rok pojawiło się wiele kwestii dyskusyjnych. Najwięcej emocji wzbudziła kwestia transkrypcji i transliteracji nazw geograficznych pisanych niełacińskimi systemami pisma. Po długiej dyskusji uzgodniono, że nazwy oficjalne pisane niełacińskimi systemami pisma będą w wykazach podawane zarówno w transliteracji jak i w transkrypcji. Jednak w przypadku transliteracji członkowie Komisji nie mogli dojść do porozumienia jakiej użyć (angielska, GOST-owska, inne). W końcu ustalono, że powołani zostaną specjaliści od poszczególnych systemów zapisu i to oni przedstawią swoje propozycje transkrypcji i transliteracji. Listę specjalistów od konkretnych systemów pisma mają ustalić ci członkowie Komisji, którzy na co dzień zajmują się sprawami językowymi.

Z innych tematów podjętych w tej dyskusji A. Pisowicz pytał, czy należy uwzględnić w pracach Komisji te egzonimy, o których już prawie nikt nie pamięta i są używane bardzo

rzadko. Jednak R. Zagórski stwierdził, że trzeba uwzględniać jak najwięcej egzonimów, i że ich nigdy nie ma za wiele, podając przykład kilkudziesięciu tysięcy egzonimów funkcjonujących w języku angielskim. D. Kalisiewicz pytał się jak traktować nazwy, które mają identyczny zapis lecz w języku polskim inną wymowę od tej oficjalnej. Zastanawiał się również jak zaradzić zanikaniu egzonimów związanym z szybkim obiegiem informacji w mediach, a co za tym idzie coraz częstszym używaniem nazw oficjalnych.

Po tej dyskusji został przez aklamację przyjęty następujący plan pracy Komisji na rok 2001:

1. Przegląd i ocena stosowania nazewnictwa poza granicami Polski w polskich wydawnictwach edukacyjnych (np. podręcznikach, atlasach szkolnych)
2. Rozpoczęcie prac nad sporządzeniem wykazów nazw geograficznych świata oraz zasad transkrypcji i transliteracji dla poszczególnych regionów
3. Aktualizacja i ewentualne wydanie *Nazw państw świata, ich stolic i mieszkańców*
4. Wydanie ulotki informacyjnej ONZ dotyczącej standaryzacji nazw geograficznych
5. Przygotowania do VIII Konferencji ONZ dla Standaryzacji Nazw Geograficznych (Berlin sierpień-wrzesień 2002 r.)

Ad. 8. W czasie wolnych wniosków pojawiły się głosy by wykazy egzonimów traktować jako wzorzec, a nie jako pełną i zamkniętą listę. Zaproponowano także wydanie polskiej wersji przewodnika toponimicznego, który miał dotychczas dwa wydania angielskojęzyczne. M. Skotnicki rozdał wszystkim członkom Komisji swój tekst zatytułowany *Przegląd i ocena stosowania nazewnictwa. Nazewnictwo na obszarach, na których stosuje się alfabet łaciński* dotyczący głównie polskich egzonimów miast wprowadzonych w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat. Dyskusja nad tym tekstem ma się odbyć na następnym posiedzeniu komisji.

Ustalono, że następne posiedzenie Komisji odbędzie się 27.06.2001 o godz. 11.00 w gmachu Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego.

Na tym posiedzeniu zakończono.